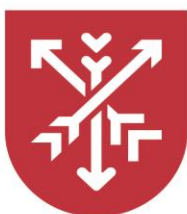

ПЛАН МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
Орган місцевого самоврядування: м. Хмельницький
(Хмельницька міська рада)
Країна: Україна

Хмельницький – ринок інновацій та можливостей!

**Mayors for
Economic Growth**

**Хмельницька
міська рада**

м. Хмельницький, Україна
2018

Шановні хмельничани та партнери міста!

З метою покращення бізнес клімату, підвищення рівня зайнятості, заохочення бізнес-середовища, залучення інвестицій місто Хмельницький приєдналося до Ініціативи Європейського Союзу «Мери за Економічне Зростання» (M4EG), у центрі уваги якої сталий місцевий економічний розвиток.

Хмельницький прагне посісти провідне місце серед міст України щодо добробуту його мешканців та комфортності проживання шляхом створення сприятливих умов для розвитку бізнесу, підвищення конкурентоспроможності промислового комплексу та забезпечення його кваліфікованими кадрами, сприяння впровадженню інновацій та залучення інвестицій в економіку і інфраструктуру міста.

Застосування ефективних інструментів стимулювання місцевого економічного розвитку, які базуються на співпраці та партнерстві влади, громади та бізнесу, дозволить забезпечити активізацію підприємницької діяльності, створення нових робочих місць, посилення ринкових позицій підприємництва на міжрегіональному та міжнародному рівнях. Розвиток підприємництва у тих напрямках, які відповідають пріоритетам соціально-економічного розвитку міста, є головною метою діяльності місцевої влади.

Хмельницький – ринок інновацій та можливостей, місто економічно активних людей, підприємництва і підприємців! Запрошую до співпраці представників приватного сектору та організацій громадянського суспільства задля економічного розвитку та процвітання нашого міста.

Місто відкрите для широкого діалогу, ефективної співпраці та довгострокового партнерства!

З повагою
Хмельницький міський голова
Олександр Симчишин

Щоб отримати копію цього Плану зверніться до:
Оксана Новодон
Начальник управління економіки Хмельницької міської ради
м. Хмельницький, вул. Гагаріна, 3
Телефон: +38 (0382) 76-20-29
Факс: +38 (0382) 76-43-46
Електронна пошта: Dep_economy@rada.khmelnysky.com
Веб-сайт: <http://khm.gov.ua>

Зміст

1.	Резюме	4
2.	Перелік таблиць	5
3.	Перелік скорочень	5
4.	Вступ	6
5.	Процес розробки Плану місцевого економічного розвитку	7
6.	Аналіз економічного потенціалу міста	8
6.1.	Аналіз структури економіки	8
6.2.	Співробітництво та взаємодія на місцевому рівні	9
6.3.	Прозора, вільна від корупції влада, що сприяє розвитку бізнесу	10
6.4.	Доступ до фінансування	11
6.5.	Земельні ресурси та інфраструктура	12
6.6.	Правова та інституціональна база	13
6.7.	Кваліфіковані трудові ресурси, інклюзивність	14
6.8.	Зовнішнє позиціювання та маркетинг	14
7.	SWOT - аналіз	16
8.	Бачення та цілі	17
9.	План дій на 2019-2020 роки	18
10.	Схема фінансування	20
11.	Показники та механізми моніторингу	22
	Додатки:	24
	Додатки А	24
	Додатки В	28

1. Резюме

Хмельницький – значний промисловий і діловий центр України. Рушієм економічного розвитку міста є підприємства, що працюють у сфері торгівлі і послуг, промисловості, будівництва, логістики, інформаційних технологій.

Розвиток підприємництва є одним із пріоритетних напрямків Стратегії розвитку міста Хмельницького до 2025 року. Відкритість місцевої влади до співпраці з іноземними та вітчизняними інвесторами, міжнародними фінансовими установами, наявність вільних земельних ділянок, виробничих площ, робочої сили є основними факторами інвестиційної привабливості Хмельницького.

З метою підвищення конкурентоспроможності місцевої економіки, рівня зайнятості і добробуту хмельничан 31 травня 2017 року міською радою прийнято рішення про приєднання міста до Ініціативи ЄС «Мери за Економічне Зростання».

На основі аналізу сучасного стану і тенденцій розвитку підприємництва, співвідношення чинників зовнішнього і внутрішнього середовища (SWOT-аналізу) та виявлення проблемних питань бізнесу робочою групою розроблено План місцевого економічного розвитку міста Хмельницького. До складу робочої групи увійшли профільні експерти, аналітики, науковці, а також представники бізнесу і громадських організацій.

Підприємці міста потребують поглиблення конструктивного діалогу з владою, впровадження системи комплексного інформаційно-консультативного забезпечення, підвищення рівня кооперування підприємств різних галузей, впровадження системи маркетингу та промоції продукції місцевих виробників, стимулювання інвестиційно-виробничої діяльності, забезпечення підприємств міста кваліфікованими кадрами.

Для досягнення бачення майбутнього Хмельницького, як міста **сприятливого для ведення бізнесу, динамічного розвитку економіки та новітніх технологій**, визначено 3 основні цілі ПМЕР:

- 1. Створення комфортного бізнес-середовища.**
- 2. Стимулювання розвитку новітніх та інформаційних технологій.**
- 3. Розвиток кадрового потенціалу міста.**

ПМЕР містить систему заходів, які сприятимуть динамічному розвитку підприємництва, як важливого чинника сталого економічного та соціального зростання міста, а саме:

- ❖ реалізація проекту «Школа молодого підприємця» (проведення освітніх заходів для молоді з питань підприємницької діяльності);
- ❖ створення та підтримка інформаційного веб-порталу для бізнесу;
- ❖ реалізація проекту «Купуй Хмельницьке!»;
- ❖ створення центру підтримки інновацій та підприємництва iHUB;
- ❖ створення IT-кластеру;
- ❖ створення індустріального парку «Хмельницький»;
- ❖ реалізація Програми популяризації роботодавців міста «Зроби кар'єру у Хмельницькому!».

В результаті реалізації проектів ПМЕР передбачається створення об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва, збільшення обсягів реалізованої продукції та нарощення експортних можливостей місцевих виробників, збільшення обсягів залучених інвестицій в економіку міста, зростання рівня зайнятості населення.

Забезпечення реалізації комплексу організаційних та інформаційних заходів здійснюватиметься за рахунок коштів міського та державного бюджетів, коштів СПД, інвесторів, неурядових організацій, міжнародних фінансових організацій та міжнародної технічної допомоги. Обсяг фінансування Плану місцевого економічного розвитку Хмельницького на 2019-2020 роки становить 20562,7 тис. грн. або 652,8 тис. євро (згідно з курсом НБУ станом на 01.08.2018 року).

2. Перелік таблиць

Таблиця 1: План дій на 2019-2020 роки (стор. 18).

Таблиця 2: Схема фінансування (стор. 21).

Таблиця 3: Показники моніторингу (стор. 22).

Таблиця 4: Класифікація підприємств м. Хмельницького за розміром (згідно з Господарським кодексом України) за даними ДПІ у м. Хмельницькому ГУ ДФС у Хмельницькій області (Додатки В, стор. 28).

Таблиця 5: Оцінка співпраці на місцевому рівні (Додатки В, стор. 28).

Таблиця 6: Галузі з перспективою зростання та галузеві потреби (Додатки В, стор. 29).

Таблиця 7: Потреби приватного сектору у земельних ділянках та інфраструктурі (Додатки В, стор. 30).

Таблиця 8: Ситуація з кваліфікованою робочою силою у галузях з перспективою зростання (Додатки В, стор. 30).

3. Перелік скорочень

ПМЕР – План місцевого економічного розвитку

ХТПП - Хмельницька торгово-промислова палата

ХСПП - Союз промисловців і підприємців Хмельницької області

АСТАР - Громадська організація «Агенція сталого розвитку «Астар»

АРХ – Комунальна установа Хмельницької міської ради «Агенція розвитку Хмельницького»

НЕП - Громадська організація «Громадський рух «Нова економічна політика»

ЦПБ - Центр підтримки бізнесу

ХМЦЗ - Хмельницький міський центр зайнятості

МСБ – малий та середній бізнес

СПД – суб'єкт підприємницької діяльності

РФПП - Регіональний фонд підтримки підприємництва по Хмельницькій області

ПТНЗ – професійно-технічні навчальні заклади

4. Вступ

31 травня 2017 року місто Хмельницький офіційно підтримало Ініціативу Європейського Союзу «Мери за Економічне Зростання», що свідчить про готовність влади міста налагодити партнерські відносини з бізнесом та громадськістю, розробити та впровадити комплекс заходів для сприяння економічному зростанню, активізації підприємницької діяльності і створенню нових робочих місць.

Хмельницький – значний промисловий і діловий центр України. Рушієм розвитку економіки міста є малі та середні підприємства, що працюють у сфері торгівлі і послуг, промисловості, будівництва, логістики, інформаційних технологій. Наявність у Хмельницькому одного з найбільших в Україні ринку промислових товарів визначає статус міста як потужного торговельного центру.

Завдяки сприятливому географічному розташуванню та розвинутій мережі транспортної інфраструктури Хмельницький має широкі можливості для розвитку міжрегіональних та міждержавних зв'язків. Місто розташоване на межі важливих транспортних шляхів із Західної Європи до Середньої Азії та від країн Балтії до Чорного моря та Туреччини. Протягом 24 годин автотранспортом можна дістатися до Варшави, Стамбула, Гельсінкі, Праги, Берліна та Бухареста, протягом 4 годин – до Києва (відстань - 384 км). Відстань до Одеського морського порту – 564 км, до аеропортів у м. Вінниця – 121 км та м. Тернопіль – 112 км.

Чисельність населення міста щороку збільшується за рахунок як природного так і міграційного приростів (на початок 2018 року у місті проживає 268,4 тис. осіб, з них 72% осіб працездатного віку). Середній вік населення міста - 38,8 років (чоловіків – 36,7 років, жінок – 40,6 років).

Місто посідає одне із провідних місць за рівнем безпеки та комфортності проживання серед міст України. Високі темпи розбудови нових житлових масивів та сучасних об'єктів інфраструктури, наявність великої кількості рекреаційних зон, різноманітних закладів громадського харчування та сфери розваг роблять Хмельницький привабливим для життя.

Відкритість місцевої влади до співпраці з іноземними та вітчизняними інвесторами, міжнародними фінансовими установами, наявність вільних земельних ділянок та виробничих площ, наявність кваліфікованої робочої сили є основними факторами інвестиційної привабливості Хмельницького.

Робочою групою, створеною розпорядженням міського голови від 01.08.2017 р. №198-р, до складу якої увійшли на паритетних засадах науковці, представники влади, бізнесу та громадськості, розроблено План місцевого економічного розвитку (ПМЕР) міста Хмельницького. Головною метою ПМЕР є консолідація дій влади, громадських об'єднань, підприємців, установ інфраструктури підтримки підприємництва, наукових організацій для комплексного вирішення питань розвитку бізнесу та підвищення його ролі у розв'язанні соціально-економічних проблем, нарощування виробничого потенціалу та посилення ринкових позицій підприємництва на міжрегіональному і міжнародному рівнях, забезпечення високого рівня зайнятості населення.

ПМЕР розроблений у відповідності до законодавства України, програмних та нормативно-правових документів щодо регулювання та розвитку підприємництва, рекомендацій Ініціативи ЄС «Мери за Економічне Зростання» (M4EG), а також узгоджений з Стратегією розвитку міста Хмельницького до 2025 року, одним із пріоритетних напрямків якої є розвиток підприємництва.

Забезпечення реалізації комплексу організаційних та інформаційних заходів ПМЕР здійснюватиметься за рахунок коштів міського та державного бюджетів, коштів СПД, інвесторів, а також неурядових організацій, міжнародних фінансових організацій та міжнародної технічної допомоги. Орієнтовна вартість проектів становить 20562,7 тис. грн. або 652,8 тис. євро (згідно з курсом НБУ станом на 01.08.2018 року).

5. Процес розробки Плану місцевого економічного розвитку

Розробка ПМЕР та його подальша реалізація ґрунтується на наступних принципах:

- ❖ Законність
- ❖ Партнерство з приватним сектором
- ❖ Партнерство з сектором громадянського суспільства
- ❖ Спільне розуміння
- ❖ Опора на сучасні концепції та європейський досвід.

Процес розробки ПМЕР передбачав:

1. Формування робочої групи.
2. Аналіз структури економіки міста.
3. SWOT - аналіз.
4. Визначення бачення та цілей, очікуваних результатів.
5. Розробка плану дій та заходів.
6. Розробка схеми фінансування.
7. Розробка показників та механізму моніторингу виконання.

На кожному з етапів розробки ПМЕР використовувались різні методи, зокрема аналіз статистичних та інших даних з відкритих джерел, експертний аналіз, метод мозкового штурму.

У рамках розробки ПМЕР здійснено анкетування представників приватних компаній та проведено 17 різнопланових заходів за участі членів робочої групи з розробки Плану економічного розвитку міста Хмельницького (засідань фокус-груп, нарад, зустрічей у форматі «Кава з мером») з представниками бізнес спільноти міста, IT-компаній, банківських установ, навчальних закладів, громадських організацій тощо (Додатки А).

Під час зустрічей із СПД обговорено основні проблеми, які існують у місті з точки зору ведення бізнесу, визначено перспективні галузі економіки та заходи, які необхідно реалізувати міській владі для створення сприятливого бізнес клімату та забезпечення економічного зростання.

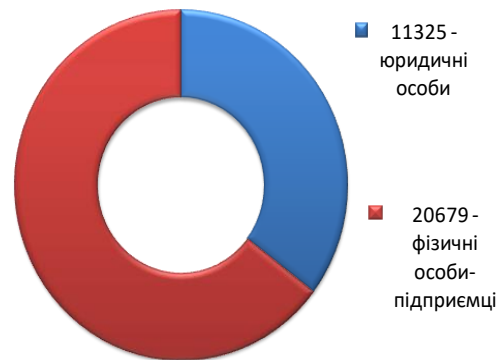
Завдяки партнерству влади міста з громадськістю, представниками великих, середніх, малих підприємств і приватними підприємцями підвищено цінність та якість проектів, які будуть впроваджуватись в рамках реалізації ПМЕР.

6. Аналіз економічного потенціалу міста

6.1. Аналіз структури економіки

Підприємництво відіграє значну роль у наповненні бюджету міста та забезпеченні зайнятості населення. Частка надходжень від підприємницьких структур у загальному фонді бюджету міста у 2017 році склала 47,5%. На великих, середніх та малих підприємствах зайнято близько 44,0 тис. працівників, більше 15,0 тис. осіб здійснюють підприємницьку діяльність на ринках міста.

Станом на 01.01.2018 року у місті зареєстровано 32004 СПД, з них 11325 юридичних осіб та 20679 фізичних осіб-підприємців. Протягом останніх років спостерігається тенденція щодо збільшення кількості юридичних осіб та зменшення кількості фізичних осіб-підприємців (загальна кількість зареєстрованих СПД у порівнянні з 2014 роком зменшилась на 5,7%).

За даними ДПІ у м. Хмельницькому ГУ ДФС у Хмельницькій області у місті здійснюють діяльність 5 великих підприємств, 2338 – середніх, 1663 – малих та 28215 – мікро-підприємств (Таблиця 4, Додатки В). МСБ становить 99,9% від загальної кількості економічно активних підприємств міста.

Щодо галузевого розподілу, то традиційно більшість підприємств міста зосереджено у торгівлі (24,0%), промисловості (9,2%) та будівництві (9,1%).

Протягом останніх років у місті щороку вводиться в експлуатацію більше 200,0 тис. кв. м житла, будуються сучасні торгово-розважальні центри та магазини.

Хмельницький відомий на всю Україну як місто торгівлі, яке використало свою історію, щоб стати головним місцем розташування виробництва споживчих товарів та гуртової і роздрібної торгівлі.

У місті функціонує майже 3000 об'єктів роздрібної торгівлі, побуту та ресторанного господарства та 41 ринок (обсяг оптового та роздрібного товарообороту підприємств міста у 2017 році склав близько 12,0 млрд. грн.).

Важливим позитивним чинником для економіки міста є щорічне збільшення обсягів реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємствами міста (у 2017 році реалізовано продукції на суму 32,4 млрд. грн., що у 2,1 рази більше, ніж у 2014 році).

Виробничу діяльність у місті здійснюють близько 200 підприємств, які орієнтовані на випуск продукції харчової та хімічної промисловості, машинобудування та металообробки, виробництво товарів легкої промисловості, будівельних матеріалів, целюлозно-паперової та видавничої продукції тощо.

Протягом останніх років спостерігається поступовий розвиток промислового комплексу міста: розпочинають діяльність нові підприємства, зокрема з іноземними інвестиціями, нарощують виробничі потужності та впроваджують інноваційні технології діючі виробництва.

Легка промисловість є однією з перспективних галузей промислового комплексу міста. Вона спрямована на виробництво широкого спектру споживчих товарів і сприяє зайнятості населення міста. Обсяг реалізованої промислової продукції у галузі щороку стрімко зростає (у 2017 році реалізовано товарів на суму 656,4 млн. грн.). Більшість підприємств галузі мають великі потенційні можливості і прагнуть до співпраці з інвесторами.

Оскільки Хмельницький є центром одного з найбільших аграрних регіонів держави, харчова промисловість залишається стратегічно важливою галуззю

міста. Стабільно працюють та нарощують обсяги виробництва підприємства, продукція яких відома як на території України, так і за її межами (у 2017 році реалізовано товарів на суму 855,2 млн. грн.). У перспективі місто має значний потенціал розвитку існуючих та створення нових підприємств, які займаються переробкою агропромислової продукції.

Економіка міста характеризується досить великою (70,2%) часткою прибуткових підприємств у загальній кількості підприємств (за підсумками діяльності у 2017 році отримано прибутки на загальну суму 533,7 млн. грн.). Найбільш прибутковими підприємствами є промислові підприємства, зокрема ті, які займаються машинобудуванням (електричне устаткування, електронна та оптична продукція), текстильним виробництвом, виробництвом одягу та шкіри.

Підприємства міста активно здійснюють зовнішньоекономічну діяльність. За 2017 рік експорт товарів склав 101,7 млн. дол. США, імпорт – 237,1 млн. дол. США. Основу товарної структури експорту складають харчові продукти (23,9%); машини, обладнання та механізми (21,7%); полімерні матеріали та пластмаси (19,1%); текстильні вироби та взуття (18,9%).

Щороку збільшується орієнтація місцевих підприємств на ринки країн Європи, зокрема у 2017 році частка експорту товарів до країн ЄС у загальному обсязі експорту склала 43,2%, імпорту – 48,5% (14,2% та 42,3% відповідно у 2014 році).

Станом на 01.01.2018 року в економіку міста залучено 27,0 млн. дол. США іноземних інвестицій, з них близько 90% інвестицій надійшло з країн ЄС. Інвестори схильні вкладати кошти у галузі з більш швидким обігом капіталу та високим рівнем рентабельності (оптова та роздрібна торгівля, операції з нерухомим майном), а також у вже розвинені сфери економічної діяльності, зокрема промисловість. У розвиток промислових підприємств залучено майже 5,0 млн. дол. США іноземних інвестицій, зокрема у виробництво гумових і пластмасових виробів; харчових продуктів та напоїв; текстильне виробництво, виробництво одягу та шкіри тощо.

Разом з цим, за результатами порівняльного аналізу показників економічного розвитку міста з показниками інших міст, експортні можливості місцевих підприємств та обсяг залучених іноземних інвестицій в економіку міста значно менші (6 місце серед 8 обласних центрів західного регіону України).

В останні роки стрімко розвивається ІТ-індустрія та спостерігається тенденція до зростання кількості ІТ-компаній (у місті здійснюють діяльність більше 30 компаній та понад 1000 спеціалістів).

Аналіз стану підприємницького середовища міста свідчить про те, що підтримка бізнесу, зокрема у перспективних сферах економіки (легка і харчова промисловість, ІТ-сектор), з боку органів місцевого самоврядування є пріоритетним завданням ПМЕР.

6.2. Співробітництво та взаємодія на місцевому рівні

У 2017 році створено комунальну установу «Агенція розвитку Хмельницького», метою діяльності якої є налагодження партнерських відносин з міжнародними організаціями для розробки, залучення фінансування та реалізації проектів розвитку міста.

Важливу роль у розвитку підприємництва та налагодження міжсекторального співробітництва у місті відіграють Союз промисловців і підприємців Хмельницької області (ХСПП) та Громадська організація «Асоціація Хмельницьких ринків». З представниками зазначених організацій проводяться консультації для врегулювання проблемних питань здійснення підприємницької діяльності у місті та залучення СПД та їх громадських об'єднань до формування пропозицій щодо вдосконалення нормативно-правової бази бізнес-діяльності.

Активна діяльність Хмельницької торгово-промислової палати (ХТПП) сприяє налагодженню ділового співробітництва між вітчизняними та закордонними партнерами, розширенню ринків збуту товарів та послуг, всебічному зміцненню міжнародних промислових, науково-технічних і торговельних зв'язків.

Влада міста плідно співпрацює із Громадською організацією «Агенція сталого розвитку «Астар» (АСТАР) та Центром підтримки бізнесу (ЦПБ), які надають ефективну допомогу підприємцям з метою їх розвитку, пошуку партнерів та ринків збуту. У 2016-2018 роках проведено бізнес-зустрічі та тренінги, спрямовані на створення швейного кластеру, бджолярського кооперативу, інноваційного розвитку тепличного бізнесу, розвитку ІТ - сектора тощо.

За сприяння влади міста діє Центр підтримки малого підприємництва у якому створюються умови для розвитку підприємництва, зокрема серед жінок та соціально вразливих категорій населення.

У березні 2018 року з метою підтримки жінок-підприємців підписано Меморандум про співпрацю з Хмельницькою обласною громадською організацією Подільський центр «Гендерна рада». У рамках Меморандуму передбачається проведення заходів, що сприятимуть залученню жінок до бізнесової сфери шляхом проведення навчань та консультацій; ініціювання та внесення гендерної складової при розробці та затвердженні міських програм, спрямованих на розвиток підприємництва; проведення інформаційно-просвітницьких кампаній та пошук інвестицій, спрямованих на розвиток жіночого бізнесу.

У 2018 році утворено організацію роботодавців, які здійснюють діяльність у сфері пошиття одягу та виготовлення взуття «Обласна ліга роботодавців легкої промисловості Хмельниччини». Основною метою діяльності організації є налагодження системної співпраці місцевих виробників на усіх рівнях взаємовідносин та підвищення соціальної відповідальності роботодавців.

Інформація про оцінку співпраці з зазначеними організаціями наведено у Таблиці 5, Додатки В.

З метою підтримки постійних та довгострокових зв'язків науки та бізнесу проводяться круглі столи та науково-практичні конференції на базі вищих навчальних закладів міста.

6.3. Прозора, вільна від корупції влада, що сприяє розвитку бізнесу

Прозорість, відкритість та підзвітність є одним із пріоритетів діяльності міської влади. За дослідженням компанії Transparency International Ukraine Хмельницький посів 23 місце у рейтингу прозорості міст України серед 102 міст.

За результатами всеукраїнського муніципального опитування, проведеного у 2018 році соціологічною групою «Рейтинг» від імені Міжнародного Республіканського Інституту (IRI) серед жителів 24 обласних центрів України, місто Хмельницький посіло 2 місце за відсотком мешканців, які вважають, що міський голова докладає зусиль до подолання корупції на рівні міської влади, 7 місце за рівнем задоволеності діяльністю міського голови та 9 місце за індексом задоволеності співпрацею з міською владою.

За результатами дослідження, проведеного експертами Громадської спілки «Центр розвитку інновацій», Хмельницький посів 2 місце серед міст України за індексом електронної демократії.

Реалізація принципів прозорості дій міської влади та врахування громадської думки при прийнятті рішень з питань регулювання підприємницької діяльності концентрується на виконанні конкретних завдань щодо дотримання вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Діяльність міської ради та її виконавчих органів висвітлюється на офіційному веб - сайті міської ради <https://khm.gov.ua>, веб-порталі електронних послуг <http://smart.khm.gov.ua>, у газеті міської ради «Проскурів» та на сайті газети <https://proskuriv.khm.gov.ua>, в ефірі муніципальної телерадіокомпанії «Місто», забезпечено проведення он-лайн трансляцій сесій міської ради.

Міською владою створюються максимально сприятливі умови для ведення бізнесу шляхом спрощення дозвільних процедур, удосконалення системи адміністративних послуг. Для забезпечення можливості зручного та прозорого започаткування власного бізнесу впроваджено електронний документообіг, на офіційному веб-сайті Управління адміністративних послуг <https://cnap.khm.gov.ua> постійно оновлюється інформація щодо порядку надання послуг, розповсюджуються інформаційні буклети (станом на 01.01.2018 р. надається 217 адміністративних послуг та 23 види документів дозвільного характеру).

Проблемні питання розвитку підприємництва, пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правової бази обговорюються на робочих зустрічах, круглих столах та засіданнях координаційної ради з питань розвитку підприємництва.

У 2017 році започатковано практику виїзних нарад на промислові підприємства міста задля вирішення їх проблемних питань, а також зустрічей з представниками бізнесу «Кава з мером», під час яких обговорюються перспективи розвитку окремих галузей, реалізація спільних проектів щодо просування продукції місцевих виробників, підготовка професійних кадрів та інші актуальні для бізнесу питання.

У результаті проведених зустрічей визначено основні проблеми, які потребують вирішення за допомогою надання послуг з підтримки бізнесу (Таблиця 6, Додатки В), а саме:

1. Обмежений доступ СПД до систематизованої актуальної ділової інформації.
2. Відсутність інноваційно-технологічного парку для втілення інновацій та сприяння розвитку виробництва.
3. Недостатній рівень підтримки і промоції місцевого товаровиробника.
4. Відсутність інноваційної системи підтримки ІТ підприємництва та стартап-компаній.
5. Відсутність спільної платформи для об'єднання зусиль ІТ-компаній, освіти і місцевої влади.
6. Недостатній взаємозв'язок між роботодавцями та потенційними кадрами.

6.4. Доступ до фінансування

Особливу роль у формуванні конкурентоспроможності бізнесу відіграє наявність фінансових ресурсів. У місті здійснюють діяльність 21 банківська установа та 18 кредитних спілок, які надають кредити на розвиток підприємництва, а також більше 100 суб'єктів, що надають інші види грошового посередництва.

Також у місті здійснює діяльність Регіональний фонд підтримки підприємництва по Хмельницькій області (РФПП), засновниками якого є Український фонд підтримки підприємництва та Хмельницька обласна державна адміністрація. У 2003-2018 роках РФПП надано фінансово-кредитну підтримку 183 СПД міста та області на загальну суму майже 11,0 млн. грн. (у т.ч. у 2018 році - 5 СПД).

У 2017 році банківськими установами надано кредити на розвиток бізнесу близько 600 СПД на суму майже 80,0 млн. грн. Найбільше кредитних коштів залучено на розвиток торгівлі, закладів харчування та промисловості.

Разом з цим СПД відчувають нестачу оборотних коштів через високу вартість кредитних ресурсів та рівень інфляційних ризиків. Основним джерелом інвестування для підприємств є власні фінансові ресурси, доступ до альтернативних джерел фінансування у СПД залишається обмеженим. Наразі існує нагальна потреба активізації фінансування МСБ комерційними банками, розширенні переліку кредитних послуг (гарантійні схеми, лізинг, факторинг, експорт, страхування тощо).

Владою міста вживаються заходи для налагодження ефективної співпраці між комерційними банками та небанківськими фінансовими установами, що дасть можливість у повному обсязі задовольнити потреби бізнесу у фінансуванні на доступних умовах та сприятиме розвитку підприємництва у пріоритетних для міста

напрямах, створенню нових робочих місць, збільшенню податкових надходжень до бюджету.

Задля ефективного сприяння розвитку бізнесу шляхом застосування інструментів підтримки інноваційної діяльності підприємництва та розширення можливостей доступу СПД до фінансових ресурсів укладено Меморандуми про співробітництво між Хмельницької міською радою та 7 банківськими установами.

Спільно з представниками бізнесових кіл та банківських структур розроблено та затверджено міською радою Порядок відшкодування з міського бюджету відсоткових ставок за кредитами, залученими суб'єктами підприємництва для реалізації інвестиційних проектів (у бюджеті міста на 2018 рік передбачено кошти в сумі 1,0 млн. грн. на надання фінансової підтримки СПД).

У 2017 році Центром підтримки малого підприємництва здійснювалась реалізація проекту «Інтеграційна та стабілізаційна підтримка шляхом забезпечення засобами існування внутрішньо переміщених осіб та населення, що постраждало внаслідок конфлікту в Україні» за фінансової підтримки Міжнародної організації з міграції в Україні. В результаті реалізації проекту 85 осіб, що виявили бажання розпочати підприємницьку діяльність, отримали обладнання на загальну суму 100,0 тис. дол. США (2,5 млн. грн.).

Збільшення доступу суб'єктів господарювання до фінансових ресурсів можливе за рахунок надання інформаційної підтримки підприємцям щодо можливостей їх отримання, а також залучення міжнародної технічної допомоги для розвитку малого та середнього підприємництва.

6.5. Земельні ресурси та інфраструктура

Забезпечується ефективно та цільове використання землі територіальної громади міста. Процес продажу земельних ділянок та передача їх у оренду здійснюється у відповідності до норм чинного законодавства, а саме згідно з процедурою земельних торгів. На сайті міської ради розміщено перелік земельних ділянок, право оренди на які виставляється на земельні торги (15 земельних ділянок площею більше 6 га під будівництво об'єктів комерційного призначення). Найбільшим попитом користуються земельні ділянки під будівництво торговельних центрів та складських приміщень.

З метою створення сприятливих умов для інвестування капіталу у економіку міста проведено інвентаризацію земельних ділянок та промислових майданчиків, що можуть бути запропоновані інвесторам, та розроблено «Каталог вільних земельних ділянок», який містить вичерпну інформацію щодо наявних у місті земельних ділянок загальною площею 20,5 га (green-field та brown-field).

Загальна площа приміщень комунальної форми власності, що використовується (орендується) СПД, становить близько 100,0 тис. кв. м (у оренді знаходиться 881 об'єкт нерухомого майна). Найбільшим попитом користуються приміщення для розміщення магазинів, кав'ярень, офісів для фізичних осіб-підприємців.

Для забезпечення прозорості передачі у оренду нерухомого майна міської комунальної власності у газеті міської ради «Проскурів» та на сайті міської ради систематично оприлюднюються переліки вільних нежитлових приміщень, які можуть бути передані у оренду (станом на 01.07.2018 р. – 9,8 тис. кв. м), а також оголошення про проведення конкурсів з визначення орендарів нерухомого майна, яке перебуває у міській комунальній власності.

У вересні 2017 року Хмельницька міська рада підписала Декларацію про співпрацю з електронною системою ProZorro.Продажі щодо прозорого і ефективного продажу і оренди комунального майна.

У зв'язку з високими темпами будівництва у місті щороку збільшується кількість новобудов приватної форми власності для розміщення офісних та торговельних приміщень, ресторанів, об'єктів побуту, проте їх вартість подекуди значно вища ніж вартість комунального майна.

Крім переліків вільних нежитлових приміщень та земельних ділянок комунальної власності на сайті міської ради розміщено інформацію про наявні вільні виробничі площі промислових підприємств міста (21,0 тис. кв. м), які можуть бути запропоновані для здійснення виробничої діяльності, а також вільні офісні площі промислових підприємств (15,6 тис. кв. м).

У 2018 році сесією міської ради затверджено проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки площею 52 га під індустріальний парк (межі ділянки винесено в натуру (на місцевість)). Наразі розглядається питання щодо приєднання ще 39 га.

Більш детальна інформація про потреби приватного сектору у земельних ділянках та інфраструктурі наведена у Таблиці 7 (Додатки В).

6.6. Правова та інституціональна база

Одним із дієвих заходів, спрямованих на підтримку підприємництва і сприяння його подальшому розвитку, є створення передбачуваного, прозорого та економічно-обґрунтованого нормативно-правового поля у сфері підприємницької діяльності.

З метою активізації підприємницької діяльності міською владою знижено ставку єдиного податку для підприємців міста 2-ої групи з 20% до 15%; вдвічі зменшено податки на житлову і нежитлову нерухомість, транспортний податок, збір із паркування; знижено ставку орендної плати за землю для ринків (встановлено на мінімально можливій позначці - 3%); ставку земельного податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлено у розмірі 1% від нормативної грошової оцінки.

Підприємствам, які розширюють свої виробничі потужності знижується розмір пайової участі у створенні і розвитку інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури міста (на рівні 1%).

Станом на 01.01.2018 року у реєстрі діючих власних регуляторних актів міської ради та виконавчого комітету налічується 83 регуляторних акти, з них 67 рішень міської ради. Переважна більшість регуляторних актів спрямована на впорядкування земельних та орендних відносин, встановлення тарифів, місцевих податків та зборів.

Зокрема у 2017-2018 роках рішеннями міської ради затверджено Порядок та комплексну схему розміщення на території міста Хмельницького пересувних тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, Порядок розміщення зовнішньої реклами, Порядок організації та проведення недержавних масових та виставково-ярмаркових заходів у місті (нормативні документи розроблені за участю широкого кола громадськості та представників бізнес-спільноти).

У 2017 році прийнято Програму сприяння та розвитку підприємництва м. Хмельницького на 2017-2018 роки (далі – Програма), у якій передбачено заходи, реалізація яких сприятиме динамічному розвитку підприємництва як важливого чинника сталого економічного та соціального зростання на місцевому рівні.

У березні 2018 року з метою дослідження думки бізнес-спільноти міста проведено опитування СПД щодо основних проблем, які існують у місті з точки зору ведення бізнесу. За результатами опитування, а також під час зустрічей з представниками бізнесу, сформовано заходи, які необхідно реалізувати міській владі у співпраці з іншими інституціями, для створення сприятливого бізнес клімату та забезпечення економічного зростання.

6.7. Кваліфіковані трудові ресурси, інклюзивність

Рівень якості життя та розвинена інфраструктура у місті сприяють природному та міграційному приросту населення. Станом на 01.01.2018 р. чисельність наявного населення міста склала 268,4 тис. осіб (46,1% населення міста - чоловіки, 53,9% - жінки). Кількість мешканців працездатного віку складає 191,0 тис. осіб (72,0% від постійного населення), з них зайнято у всіх сферах економіки більше 120,0 тис. осіб.

Згідно інформації ДПІ у м. Хмельницькому на 6059 СГД працює близько 90,0 тис. працівників. У розрізі галузей економіки найбільша кількість працівників (34,2%) зайнято у сфері торгівлі, організації харчування та промисловості.

Середньомісячний розмір заробітної плати штатних працівників по місту у 2017 році становив 5995,0 грн., що на 16,0% менше, ніж по Україні. Найвищий середній розмір заробітної плати спостерігається у працівників, які працюють у сферах державного управління й оборони (9352 грн.), фінансової та страхової діяльності (7383 грн.), промисловості (5522 грн.). У галузі торгівлі та організації харчування середній розмір заробітної плати становить лише близько 4000 грн.

Місцевий ринок праці характеризується дисбалансом між попитом та пропозицією робочої сили (при відносно високому рівні оплати праці на промислових підприємствах міста існує дефіцит у кваліфікованих кадрах).

Серед вакансій, поданих роботодавцями до ХМЦЗ, майже дві третини від усіх заявлених вакансій становлять пропозиції роботи для кваліфікованих робітників, тоді як на обліку у ХМЦЗ здебільшого перебувають банківські працівники, державні службовці, менеджери, фінансисти, бухгалтери, економісти (у 2017 році послугами служби зайнятості скористалося більше 5,0 тис. громадян, з них 55,0% - жінки).

Професійно-технічна та вища освіта у місті представлена розгалуженою системою навчальних закладів, які здійснюють підготовку висококваліфікованих фахівців з різних професій (16 вищих та 6 професійно-технічних навчальних заклади). Щороку закладами вищої та професійно-технічної освіти випускається більше 6,0 тис. спеціалістів, зокрема понад 300 ІТ-фахівців. Зокрема ПТНЗ міста здійснюється підготовка кадрів для галузей будівництва, харчової та легкої промисловості, торгівлі і сфери послуг тощо.

Проте щороку спостерігається збільшення потреби у підготовці фахівців робітничих професій, які сьогодні користуються великим попитом на ринку праці міста, а саме: швачка, слюсар, електрогазозварник, електрик, інженер-конструктор та інженер-технолог, токарь, ІТ-фахівець тощо (Таблиця 8, Додатки В).

Наразі існує потреба у посиленні взаємодії місцевих органів виконавчої влади, соціальних партнерів, роботодавців і ПТНЗ щодо розв'язання проблем функціонування і розвитку професійно-технічної освіти шляхом вжиття наступних заходів: модернізація професійно-технічної освіти, впровадження новітніх технологій; налагодження співпраці та партнерства з підприємствами, роботодавцями; поглиблення співпраці навчальних закладів з ІТ-компаніями.

6.8. Зовнішнє позиціонування та маркетинг

Хмельницький динамічно розвивається, великими темпами розбудовуються нові житлові масиви та будуються сучасні об'єкти інфраструктури. Місто є одним із найохайніших та найзеленіших обласних центрів України.

У рейтингу журналу «Україна Forbes» «Кращі міста для ведення бізнесу» місто посіло 8 місце серед 25 міст-обласних центрів України у 2015 році.

За результатами рейтингу інвестиційної ефективності міст України, проведеного рейтинговим агентством «Євро-Рейтинг» за підсумками ІV кварталу 2017 року, рівень інвестиційного рейтингу міста Хмельницького – вище середнього (ineC).

За результатами всеукраїнського муніципального опитування, проведеного у 2018 році соціологічною групою «Рейтинг» від імені Міжнародного

Республіканського Інституту (IRI) серед жителів 24 обласних центрів України, місто Хмельницький посіло 10 місце за рівнем індексу оцінки якості обслуговування та послуг у місті, а також увійшло до четвірки міст, у яких найвищий рівень відчуття їх мешканцями власної безпеки у місті.

За активну діяльність у напрямку євроінтеграції, розвитку економіки, енергоменеджменту, зміцнення міжнародних зв'язків та поширення європейських цінностей Хмельницькому присвоєно почесні нагороди Ради Європи «Європейський диплом» та «Прапор Честі».

Хмельницький підтримує ділові та дружні стосунки з містами-побратимами різних країн світу, у 2017 році став асоційованим членом Альянсу міст і регіонів Великого Шовкового шляху.

З метою активізації міжнародного співробітництва міста, забезпечення його пізнаваності та створення позитивного інвестиційного іміджу на національному та міжнародному рівнях міською радою прийнято Програму міжнародного співробітництва та промоції міста Хмельницького на 2016-2020 роки.

Агенцією розвитку Хмельницького здійснюються заходи із системної промоції міста: розроблено «Інвестиційну мапу Хмельницького» та Інвестиційний паспорт <https://invest.khm.gov.ua/uk>, розроблено брендбук Хмельницького та затверджено Положення про його застосування.

З метою об'єднання підприємців та інвесторів у баченні спільного майбутнього міста, донесення до бізнес-спільноти інформації про нові доступні можливості, що покращать бізнес клімат міста, 27 квітня 2017 року у Хмельницькому проведено I Форум економічного розвитку (далі – Форум), який зібрав близько 600 учасників, зокрема підприємців місцевого, всеукраїнського та міжнародного рівнів. В рамках Форуму проведено три дискусійні панелі (аграрна сфера, легка промисловість та «креативна економіка»), а також представлено 10 інвестиційних проектів, які заплановано реалізувати спільно з бізнесом задля розбудови міста.

Здійснюються організаційні заходи з підготовки проведення II Форуму економічного розвитку Хмельницького, який заплановано на 28 вересня 2018 року.

7. SWOT- аналіз

Сильні сторони (S)	Слабкі сторони (W)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Зручне географічне розташування міста та розвинене транспортне сполучення. 2. Велика кількість торгівельних площ та сучасних торговельно-сервісних комплексів. 3. Наявність вільних виробничих площ, офісних приміщень та земельних ділянок. 4. Наявність історично сформованої індустріальної основи економіки. 5. Наявність сільськогосподарської сировини. 6. Розвинута мережа банківських та кредитних установ. 7. Наявність наукового потенціалу. 8. Активність організацій, які надають допомогу та забезпечують захист інтересів підприємців. 9. Позитивні практики партнерства влади та бізнесу. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Недостатній рівень освіти з питань сучасних методів і форм організації інноваційного бізнесу. 2. Обмежений доступ СПД до систематизованої актуальної ділової інформації. 3. Низький рівень міжпідприємницького співробітництва, експортної спроможності та орієнтації бізнесу. 4. Відсутність інноваційно-технологічного парку для втілення інновацій та сприяння розвитку виробництва. 5. Відсутність системи маркетингу та промоції продукції місцевих виробників. 6. Дисбаланс між попитом та пропозицією на ринку праці. 7. Невідповідність професійно-технічної освіти сучасним потребам роботодавців.
Можливості (O)	Загрози (T)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Здійснення дерегуляційних процесів у сфері господарської діяльності. 2. Розширення експортно-імпортних відносин з ЄС, міжрегіональних та міжнародних зв'язків, транскордонного співробітництва. 3. Участь у програмах ЄС, у т. ч. «Горизонт 2020», «Конкурентоспроможність підприємств малого і середнього бізнесу (COSME) (2014-2020)» тощо. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Продовження геополітичної нестабільності на сході країни. 2. Повільне відновлення економіки або нові макроекономічні потрясіння. 3. Зростання вартості та дефіцит енергоносіїв. 4. Нестабільність національної валюти. 5. Наявність адміністративних бар'єрів для ведення бізнесу та відсутність стимулів для його розвитку.

Проведений SWOT-аналіз дозволяє простежити співвідношення чинників зовнішнього та внутрішнього середовища та розробити комплекс заходів для вирішення проблемних питань розвитку бізнесу, подальшого забезпечення сприятливих умов та активізації підприємницької діяльності, поліпшення інвестиційного клімату, забезпечення конкурентоспроможності підприємництва, забезпечення зайнятості населення, а саме:

- розвиток інноваційної інфраструктури підтримки малого та середнього підприємництва, популяризація ідей підприємництва, впровадження системи комплексного інформаційно-консультативного забезпечення СПД;
- підвищення рівня кооперування підприємств різних галузей, сприяння впровадженню інноваційних підходів та технологій, виходу підприємств на міжнародний рівень та підвищення їх експортного потенціалу; об'єднання зусиль ІТ-компаній з закладами освіти;
- забезпечення підприємств міста кваліфікованими кадрами.

8. Бачення та цілі

Бачення ПМЕР відповідає стратегічному баченню міста:

Хмельницький - місто сприятливе для ведення бізнесу, динамічного розвитку економіки та новітніх технологій.

Хмельницький це -

- ❖ місто, що впевнено демонструє свою готовність і спроможність до побудови рівного діалогу, плідної співпраці та відкритого, довгострокового партнерства з бізнес спільнотою, внутрішніми та зовнішніми інвесторами;
- ❖ торгово-діловий та інвестиційно-привабливий центр, з потужним інноваційним виробництвом, розвинутою економікою, конкурентоспроможною продукцією, високим експортним потенціалом;
- ❖ «швейна столиця України» та центр переробки агропродукції, де створено нові робочі місця для висококваліфікованих працівників з високим рівнем заробітної плати.

Місія міста: Хмельницький – створює комфорт, об'єднує для розвитку та інвестує в майбутнє!

Відповідно до бачення міста визначено основні цілі, які у сукупності сприятимуть досягненню мети ПМЕР, яка полягає у консолідації дій органів місцевого самоврядування, органів виконавчої влади, громадських об'єднань підприємців, установ інфраструктури підтримки підприємництва, наукових організацій на комплексне вирішення питань розвитку бізнесу, підвищення його ролі у розв'язанні соціально-економічних проблем, збереження конкурентоспроможності бізнес-середовища, зростання виробничого потенціалу, формування стабільного джерела доходів бюджету, забезпечення зайнятості населення.

Реалізація ПМЕР має сприяти досягненню наступних цілей:

- 1. Створення комфортного бізнес-середовища.**
- 2. Стимулювання розвитку новітніх та інформаційних технологій.**
- 3. Розвиток кадрового потенціалу міста.**

В результаті реалізації проектів ПМЕР передбачається отримання наступних соціально-економічних вигод:

- поглиблення конструктивного діалогу з бізнесом;
- активізація підприємницької ініціативи, залучення молоді до започаткування власної справи, сприяння професійному росту кадрів у сфері підприємництва;
- ресурсне та інформаційне забезпечення, формування інфраструктури підтримки підприємництва;
- розвитку високотехнологічних виробництв та урізноманітнення видів господарської діяльності;
- збільшення залучених інвестицій в економіку міста, зростання конкурентоспроможності продукції та нарощення експортних можливостей підприємств;
- зростання рівня зайнятості населення міста та заробітної плати, формування престижності робітничих спеціальностей та популяризація роботодавців міста, налагодження взаємозв'язку між роботодавцями, ПТНЗ та потенційними кадрами.

Реалізація ПМЕР здійснюватиметься на основі партнерства «влада-бізнес-громада».

9. План дій на 2019-2020 роки

Таблиця 1. План дій на 2019-2020 роки.

Тематичний блок	Основні цілі	Дії/ідеї проектів	Тривалість (початок /кінець)	Залучені партнери	Заплановані витрати, тис. грн. (тис. євро)*	Показники моніторингу	Результати
1. Прозора, вільна від корупції влада, що сприяє розвитку бізнесу 2. Правова та інституціональна база. 3. Зовнішнє позиціювання та маркетинг.	1. Створення комфортного бізнес-середовища	1.1. Реалізація проекту «Школа молодого підприємця»	2019-2020 роки	Міська рада, СПД	277,6 (8,8)	Кількість проведених тренінгів – 2. Кількість охоплених навчанням – 50 осіб.	Відсоток випускників, що започаткували власну справу (не менше 20%).
		1.2. Створення та підтримка інформаційно-консультаційного веб-порталу для бізнесу	2019-2020 роки	Міська рада, АСТАР, ЦПБ, ХТПП	770,0 (24,4)	Функціонування інформаційно-консультаційного веб-порталу – 1 од.	Кількість відвідувачів (не менше 500 осіб).
		1.3. Реалізація проекту «Купуй Хмельницьке!»	2019-2020 роки	Міська рада, ХТПП, СПД, АРХ, Обласна ліга роботодавців легкої промисловості Хмельниччини	2309,0 (73,3)	Кількість проведених заходів (виставок, фестивалів) – 4.	Кількість залучених СПД (не менше 100 од.)

		1.4. Сприяння створенню центру підтримки інновацій та підприємництва iHUB	2019-2020 роки	Міська рада, міжнародні організації	1876,1 (59,6)	Функціонування центру iHUB – 1 од. Кількість підприємств, які отримали послуги – 30 од.	Кількість зареєстрованих стартап-компаній (не менше 5 од.)
1. Співробітництво та взаємодія на місцевому рівні. 2. Земельні ресурси та інфраструктура. 3. Кваліфіковані трудові ресурси, інклюзивність.	2. Стимулювання розвитку новітніх та інформаційних технологій	2.1. Створення IT-кластеру	2019-2020 роки	Міська рада, АРХ, громадські організації, IT-компанії, навчальні заклади	3000,0 (95,2)	Кількість залучених IT-компаній – 10. Кількість проведених заходів – 20.	Кількість реалізованих проектів у сфері застосування інформаційних технологій (не менше 5 од.).
		2.2. Створення індустріального парку «Хмельницький»	2019-2020 роки	Міська рада, керуюча компанія, СПД	10980,0 (348,6)	Кількість новостворених підприємств – 10 од. Кількість створених робочих місць (не менше 3000 од.).	Функціонування індустріального парку – 1 од.
1. Співробітництво та взаємодія на місцевому рівні. 2. Кваліфіковані трудові ресурси, інклюзивність.	3. Розвиток кадрового потенціалу міста	3.1. Реалізація Програми популяризації роботодавців міста «Зроби кар'єру у Хмельницькому!»	2019-2020 роки	Міська рада, ХМЦЗ, навчальні заклади, СПД	1350,0 (42,9)	Кількість проведених промо-заходів - 14. Кількість залучених до співпраці підприємств – 10.	Кількість охоплених інформаційною компанією (не менше 2000 осіб).

*заплановані витрати у євро розраховані за офіційним курсом НБУ станом на 01.08.2018 року (1 євро = 31,5 грн.).

10. Схема фінансування

ПМЕР визначено комплекс організаційних, фінансових та інформаційних заходів, забезпечення яких здійснюватиметься за рахунок коштів міського та державного бюджетів, донорів, інвесторів, неурядових організацій, міжнародних фінансових організацій та міжнародної технічної допомоги.

Орієнтовний обсяг фінансування ПМЕР на 2019-2020 роки становить 20562,7 тис. грн. або 652,8 тис. євро згідно офіційного курсу НБУ станом на 01.08.2018 року.

У 2017 році Хмельницькою міською радою взято участь у конкурсному відборі проектів регіонального розвитку, які можуть реалізуватися за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від Європейського Союзу у рамках виконання Угоди про фінансування Програми підтримки секторальної економіки – Підтримка регіональної політики України. Підготовлено та подано для участі у конкурсному відборі проект «Формування системи підтримки розвитку підприємництва у місті Хмельницькому», що передбачає впровадження програми підтримки підприємців-початківців, створення інноваційної системи підтримки бізнесу, підтримку і промоцію місцевого товаровиробника.

За результатами засідання конкурсної комісії проект увійшов до переліку проектів-переможців конкурсного відбору (загальна вартість проекту складає 5232,7 тис. грн. (166,1 тис. євро), у т. ч. з державного бюджету – 3600,0 тис. грн. (114,3 тис. євро).

Таблиця 2. Схема фінансування.

Дії	Заплановані витрати, тис. грн. (тис. євро)*	Джерела фінансування				Нестача фінансування
		Міський бюджет	Державний бюджет**	Бізнес	Донори	
1.1. Реалізація проекту «Школа молодого підприємця»	277,6 (8,8)	255,0 (8,1)	22,6 (0,7)	-	-	-
1.2. Створення та підтримка інформаційно-консультаційного веб-порталу для бізнесу	770,0 (24,4)	270,0 (8,5)	500,0 (15,9)	Буде визначено	-	-
1.3. Впровадження проекту «Купуй Хмельницьке!»	2309,0 (73,3)	600,0 (19,0)	1709,0 (54,3)	Буде визначено	-	-
1.4. Сприяння створенню центру підтримки інновацій та підприємництва iHUB	1876,1 (59,5)	507,7 (16,1)	1368,4 (43,4)	Буде визначено	-	-
2.1. Створення IT-кластеру	3000,0 (95,2)	1000,0 (31,7)	-	Буде визначено	2000,0 (63,5)	-
2.2. Створення індустріального парку «Хмельницький»	10980,0 (348,6)	2980,0 (94,6)	-	Буде визначено	8000,0 (254,0)	-
3.1. Реалізація Програми популяризації роботодавців міста «Зроби кар'єру у Хмельницькому!»	1350,0 (42,9)	1350,0 (42,9)	-	Буде визначено	-	-
Всього:	20562,7 (652,8)	6962,7 (221,0)	3600,0 (114,3)	Буде визначено	10000,0 (317,5)	-

*заплановані витрати у євро розраховані за офіційним курсом НБУ станом на 01.08.2018 року (1 євро = 31,5 грн.).

** кошти державного бюджету, отримані від Європейського Союзу у рамках виконання Угоди про фінансування Програми підтримки секторальної економіки – Підтримка регіональної політики України.

11. Показники та механізми моніторингу

Рівень досягнення основних цілей ПМЕР визначатиметься за допомогою моніторингу індикаторів результативності виконання запланованих заходів та показників, наведених у Таблиці 1.

Крім відстеження динаміки показників шляхом порівняння запланованих значень з фактично отриманими показниками моніторинг стану реалізації ПМЕР буде здійснюватись за наступними критеріями:

1. Загальний статус реалізації (з випередженням графіка, згідно з графіком, з невеликим відставанням від графіка).
2. Відсоток фактично здійснених дій, або здійснення яких почалося.
3. Відсоток коштів, фактично виділених на реалізацію передбачених дій.

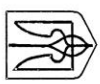
Моніторинг стану реалізації ПМЕР здійснюватиметься Комітетом з моніторингу, який буде створено розпорядженням міського голови. Під час зборів Комітету з моніторингу заслуховуватимуться звіти щодо стану виконання проектів Плану дій на 2019-2020 роки та досягнення визначеного бачення та цілей (включаючи очікувані результати).

Відповідальним за формування підсумкових звітів є управління економіки Хмельницької міської ради.

Таблиця 3. Показники моніторингу.

Дії	Тривалість	Очікувані результати			
		01.01.2019 – 30.06.2019	01.07.2019 – 31.12.2019	01.01.2020 – 30.06.2020	01.07.2020 – 31.12.2020
1.1. Реалізація проекту «Школа молодого підприємця»	01.01.2019 - 31.12.2020	Проведено підготовчі роботи до навчального процесу та забезпечено матеріально-технічну складову навчального процесу.	Проведено інформаційну кампанію. Проведено 5-денний тренінг для 25 осіб.	Проведено підготовчі роботи до навчального процесу та забезпечено матеріально-технічну складову навчального процесу.	Проведено інформаційну кампанію. Проведено 5-денний тренінг для 25 осіб.
1.2. Створення та підтримка інформаційно-консультаційного веб-порталу для бізнесу	01.01.2019 - 31.12.2020	Розроблено концепцію веб-порталу. Систематизовано та зібрано інформацію для його наповнення	Створено інформаційно-консультаційний веб-портал для бізнесу	Інформація для бізнесу оновлюється та актуалізується	Інформація для бізнесу оновлюється та актуалізується
1.3. Впровадження проекту «Купуй	01.01.2019 - 31.12.2020	Здійснено маркування продукції місцевих	Здійснено маркування продукції .	Здійснено маркування	Здійснено маркування продукції .

Хмельницьке!»		товаровиробників логотипом. Розроблено механізм співфінансування участі у виставково-ярмаркових заходах місцевих виробників	Здійснено відшкодування місцевим виробникам вартості участі у виставках за кордоном	продукції. Здійснено відшкодування місцевим виробникам вартості участі у виставках за кордоном	Здійснено відшкодування участі у виставках-ярмарках продукції місцевих виробників
1.4. Сприяння створенню центру підтримки інновацій та підприємництва ІНУВ	01.01.2019 - 31.12.2020	Залучено до співпраці партнерів	Передано приміщення комунальної власності для розміщення центру	Забезпечено інфраструктуру, організовано робочий простір	Налагоджено роботу та забезпечено функціонування центру
2.1. Сприяння розвитку ІТ-галузі (відкриття коворкінг-центру)	01.01.2019 - 31.12.2020	Залучено до співпраці провідні ІТ-компанії у формі кластеру	Створено серію відеороликів про успішні ІТ-компанії, проведено інформаційну кампанію в навчальних закладах	Визначено приміщення для коворкінг-центру	Забезпечено діяльність коворкінг-центру
2.2. Створення індустріального парку «Хмельницький»	01.01.2019 - 31.12.2020	Виготовлено техніко-економічне обґрунтування проекту та проектно-кошторисну документацію	Проведено конкурс з вибору керуючої компанії	Забезпечено інфраструктурою промислову територію	Укладено договори про здійснення господарської діяльності у межах індустріального парку між керуючою компанією та СПД
3.1. Реалізація Програми популяризації роботодавців міста «Зроби кар'єру у Хмельницькому!»	01.01.2019 - 31.12.2020	Визначено потреби у робітничих кадрах підприємств міста. Надруковано інформаційні матеріали про необхідні спеціальності ринку	Розміщено соціальну рекламу, зокрема у навчальних закладах. Проведено «Дні відкритих дверей» на підприємствах міста	Проведено «Дні кар'єри» для старшокласників та учнів ПТУ	Проведено трансляцію циклу телепередач про стажування молоді на підприємствах і подальше працевлаштування
% від загального бюджету на всі заходи ПМЕР		30%	30%	20%	20%

УКРАЇНА

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ МІСЬКИЙ ГОЛОВА

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 01.08.2017 № 198-р

м. Хмельницький

Про створення робочої групи з розробки Плану економічного розвитку міста Хмельницького

Для забезпечення виконання угоди у рамках Ініціативи "Мери за економічне зростання", з метою належної організації діяльності з розробки Плану економічного розвитку міста Хмельницького, керуючись Законом України "Про місцеве самоврядування в Україні".

1. Створити робочу групу з розробки Плану економічного розвитку міста Хмельницького згідно з додатком.
2. Робочій групі до 01.04.2018 р. розробити проєкт Плану економічного розвитку міста Хмельницького.
3. Контроль за виконанням розпорядження покласти на заступника міського голови В. Гончарука.

Секретар міської ради

М. Кривак

Склад робочої групи з розробки Плану економічного розвитку міста Хмельницького

Голова робочої групи:
Гончарук Володимир Володимирович	- заступник міського голови.
Секретар робочої групи
Новодон Оксана Юрївна	- начальник управління економіки міської ради.
Члени робочої групи:
Блякова Наталя Миколаївна	- президент Хмельницької торгово-промислової палати, голова Регіональної ради підприємців Хмельницької області (за згодою);
Гакало Валентин Володимирович
Гнап Андрій Миколайович	- генеральний директор ТОВ "Насолода" (за згодою);
Гончар Ольга Іванівна	- виконавчий директор Центру паралельних обчислень Хмельницького національного університету (за згодою);
Гончар Сергій Костянтинович	- доктор економічних наук, професор кафедри маркетингу і торговельного підприємництва Хмельницького національного університету (за згодою);
Демчук Олег Віленович	- в. о. начальника управління - начальник відділу державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень міської ради;
Денисенко Андрій Вікторович	- координатор громадської організації "Громадський рух "Нова економічна політика", голова громадської організації "Агенція сталого розвитку "АСТАР" (за згодою);
Заганяч Валерій Миколайович
Кулинич Роман Омелянович	- директор ТОВ "Довельсдорф Україна" (за згодою);
Миколай Роман Дмитрович
Мудра Ярослава Анатоліївна	- виконавчий директор Союзу промисловців і підприємців у Хмельницькій області (за згодою);
	- доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри математики, статистики та інформаційних технологій факультету управління та економіки Хмельницького університету управління та права (за згодою);
	- директор Департаменту освіти та науки міської ради;
	- проректор з науково-педагогічної роботи, канд. економічних наук у галузі міжнародної економіки Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту (за згодою);

Рудніченко Світлий Миколайович	- доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту Хмельницького національного університету (за згодою); - начальник управління торгівлі міської ради;
Сідлецька Руслана Сигізмундівна Федорук Сергій Степанович Хоменко Марія Василівна Черненко Олег Анатолійович Чорнісвич Олександр Богданович Швець Володимир Федорович	- генеральний директор ТОВ "Нейл" (за згодою); - голова правління громадської організації Агенція комунікацій і розвитку "Аспект громади" (за згодою); - голова громадської організації "Хмельницька ініціатива" (за згодою); - директор департаменту архітектури, містобудування та земельних ресурсів міської ради; - голова Ради громадської організації Центр громадських ініціатив "Право громади" (за згодою); - професор кафедри державного управління та місцевого самоврядування Хмельницького університету управління та права, кандидат економічних наук, доцент (за згодою); - керівник ПП "Балтіка" (за згодою); - фізична особа – підприсемель (за згодою).
Щепанський Едуард Валерійович	
Яковюк Олександр Петрович Ярина Юрій Віталійович	

Заступник міського голови

Г. Мельник

Процес розробки Плану місцевого економічного розвитку

Члени робочої групи з розробки Плану економічного розвитку міста Хмельницького, утвореної розпорядженням міського голови від 01.08.2017 року №198-р, приймали участь у наступних заходах:

Дата	Формат заходу	Присутні	Тема обговорень
16 листопада 2017 року	Засідання	Члени координаційної ради з питань розвитку підприємництва, СПД	Обговорено концепцію реформування професійно-технічної освіти міста.
5 грудня 2017 року	Засідання	Члени координаційної ради з питань розвитку підприємництва, СПД	Обговорено проблемні питання реформування професійно-технічної освіти міста.
18 січня 2018 року	Засідання	Експерт Ініціативи Європейського Союзу «Мери за Економічне Зростання», члени робочої групи	Обговорено питання щодо розробки Плану економічного розвитку міста, визначено перспективи подальшої співпраці.
26 січня 2018 року	«Кава з мером»	Бюджетоутворюючі промислові підприємства	Обговорено актуальні питання розвитку підприємницької діяльності.
8 лютого 2018 року	Засідання фокус-групи	Представники навчальних закладів, ІТ-компаній	Обговорено перспективи розвитку ІТ-галузі та напрямки співпраці.
28 лютого 2018 року	Засідання фокус-групи	Представники банківських установ, СПД	Обговорено шляхи удосконалення механізму фінансової підтримки розвитку суб'єктів підприємництва за рахунок коштів міського бюджету.
1 березня 2018 року	Засідання фокус-групи	Представники навчальних закладів, ІТ-компаній	Обговорено можливості співпраці ІТ-компаній з навчальними закладами. Підведено підсумки анкетування ІТ-компаній щодо їх проблем та потреб.
2-10 березня 2018 року	Опитування	СПД (великі, середні, малі)	Проведено соціологічне дослідження шляхом анкетування з метою визначення реальної економічної ситуації у місті та заходів, спрямованих на місцевий економічний розвиток.
6 березня 2018 року	«Кава з мером»	СПД будівельної галузі	Обговорено актуальні питання розвитку будівельної галузі.
22 березня 2018 року	Засідання фокус-	Представники навчальних закладів,	Обговорено основні напрями тристоронньої співпраці,

	групи	ІТ-компаній	спрямованих на наближення наукових та освітніх пропозицій потребам ринку.
28 березня 2018 року	Засідання фокус-групи	СПД галузі легкої промисловості	Обговорено питання щодо розробки концепції просування продукції місцевих виробників, розглянуто можливість співфінансування з міського бюджету участі у виставково-ярмаркових заходах.
4 квітня 2018 року	«Кава з мером»	СПД галузі легкої промисловості	Обговорено актуальні питання розвитку галузі легкої промисловості.
17 квітня 2018 року	Робоча зустріч	СПД галузі легкої промисловості	Розглянуто можливість створення виставкового центру продукції місцевого виробництва. Обговорено питання щодо підготовки робітничих кадрів.
17 квітня 2018 року	Робоча зустріч	Робоча група з реалізації проекту Індустріальний парк «Хмельницький»	Розглянуто проект облаштування індустріального парку.
18 травня 2018 року	Робоча зустріч	Робоча група з реалізації проекту Індустріальний парк «Хмельницький»	Обговорено питання щодо облаштування індустріального парку.
1 червня 2018 року	Робоча зустріч	Робоча група з реалізації проекту Індустріальний парк «Хмельницький»	Обговорено питання щодо облаштування індустріального парку.
12 червня 2018 року	Робоча зустріч	Робоча група з реалізації проекту Індустріальний парк «Хмельницький»	Обговорено питання щодо облаштування індустріального парку.
6 липня 2018 року	Зустріч	Представники банківських установ	Підписання Меморандумів про співробітництво щодо розширення доступу СПД до фінансових ресурсів

Додатки В

Таблиця 4

Класифікація підприємств м. Хмельницького за розміром (згідно з Господарським кодексом України) за даними ДПІ у м. Хмельницькому ГУ ДФС у Хмельницькій області

Тип	Кількість співробітників	Річний оборот, євро	Кількість СПД, які здійснюють діяльність у м. Хмельницькому станом на 01.01.2018 р.
Мікро-бізнес (приватний підприємець)	<2	Менше ніж 2 мільйони	28215
Малий бізнес	<50	Менше ніж 10 мільйонів	1663
Середній бізнес	50 - 250	Від 10 до 50 мільйонів	2338
Великий бізнес	Понад 250	Понад 50 мільйонів	5

Таблиця 5

Оцінка співпраці на місцевому рівні

Назва	Залучені інституції	Функції/досягнення	Оцінка
Агенція розвитку Хмельницького	Органи влади, міжнародні організації, СПД.	Розробляє інвестиційні проекти, надає консультативний супровід реалізації проектів.	Залучаються кошти для реалізації проектів розвитку міста.
Хмельницька торгово-промислова палата	Органи влади, торгово-промислові палати України, торгові представництва, посольства, підприємства і організації регіону, інформаційні центри і підприємницькі спілки далекого та близького зарубіжжя.	Об'єднує 290 СПД різних форм власності, які представляють практично усі галузі економіки. Налагодження ділового співробітництва між вітчизняними та закордонними партнерами.	Надається ефективна допомога підприємствам у розширенні співробітництва.
Союз промисловців і підприємців Хмельницької області	Органи влади, засоби масової інформації, СПД.	Надає допомогу у налагодженні стосунків з банківськими, науковими установами, виробничими, консалтинговими компаніями для	Активізуються коопераційні та міжсекторальні зв'язки.

		розвитку власного бізнесу.	
Громадська організація «Асоціація Хмельницьких ринків»	Органи влади, директори ринків, СПД.	Розвиток інфраструктури ринків.	Покращуються умови для здійснення торговельної діяльності.
Громадська організація «Агенція сталого розвитку «Астар»	Міжнародні фонди, донорські організації, громадські організації, органи влади, територіальні громади, СПД.	Проведення навчальних програм та тренінгів; здійснення аналітичної та експертної підтримки; консультаційні послуги та посередництво; розробка бізнес-планів та проектів.	Створюються сприятливі умови для розвитку підприємництва.
Центр підтримки бізнесу (ЦПБ) на базі громадської організації «Громадський рух «Нова економічна політика» (НЕП)	Європейський банк реконструкції та розвитку, Єврокомісія, СПД.	Проведення навчальних програм та тренінгів.	Надається допомога підприємцям з метою їх розвитку і виходу на європейський ринок.
Центр підтримки малого підприємництва	Органи влади, СПД, міжнародні фонди, донорські організації, громадські організації.	Створення сприятливих умов для розвитку підприємництва, зокрема серед жінок та соціально вразливих категорій населення.	Надається допомога підприємцям-початківцям.
Обласна ліга роботодавців легкої промисловості Хмельниччини	Органи влади, СПД.	Налагодження системної співпраці місцевих виробників на усіх рівнях взаємовідносин.	Підвищується соціальна відповідальність роботодавців.

Таблиця 6

Галузі з перспективою зростання та галузеві потреби

Галузь зростання	Основні проблеми, які можливо вирішити за допомогою послуг з підтримки бізнесу
Легка промисловість	Обмежений доступ СПД до систематизованої актуальної ділової інформації. Недостатній взаємозв'язок між роботодавцями та потенційними кадрами. Недостатній рівень підтримки і промоції місцевого товаровиробника.
Харчова промисловість	Відсутність інноваційно-технологічного парку для втілення інновацій та сприяння розвитку виробництва.
ІТ-технології	Відсутність спільної платформи для об'єднання зусиль ІТ-компаній, освіти і місцевої влади. Відсутність інноваційної системи підтримки ІТ підприємництва та стартап-компаній.

Таблиця 7

Потреби приватного сектору у земельних ділянках та інфраструктурі

Назва інфраструктури, яка необхідна для представників приватного сектору	Рівень забезпечення на сьогодні	Потреби розвитку у найближчі 6 років	Земельні ділянки громади, які можливо використати
Офісні приміщення	25,6 тис. кв. м	50,0 тис. кв. м	6,0 га
Промислові майданчики	21,0 га	45,0 га	20,5 га
Бізнес-інкубатор	-	1	-
Бізнес/індустріальний парк	-	1	52,0 га
Науковий/технологічний парк	-	1	-

Таблиця 8

Ситуація з кваліфікованою робочою силою у галузях з перспективою зростання

Галузь	Поточна ситуація з кваліфікованою робочою силою	Прогнозована ситуація у майбутньому	Можливі напрямки дії
Легка промисловість	Невідповідність попиту і пропозиції	Перевищення попиту	Модернізація професійно-технічної освіти, впровадження новітніх технологій.
Харчова промисловість	Невідповідність попиту і пропозиції	Перевищення попиту	Налагодження співпраці та партнерства з підприємствами, роботодавцями.
ІТ-технології	Невідповідність попиту і пропозиції	Перевищення попиту	Поглиблення співпраці навчальних закладів з ІТ-компаніями.